

מכתב חדש מא' מגאוני בני ברק

להגאון ר' אברהם בער ליטמנוביץ שליט"א

בס"ד

לכבוד הגאון הגדול מורה מובהק פציה"ק ר' אברהם בער ליטמנוביץ שליט"א
ראיתי המכתב שהרב משה ברנסדורפר שליט"א כתב לכת"ר בעניין העופות, וראיתי
שטעה במציאות ובהלכה לכן אני כותב למע"כ כדלהלן.

בתחילת דבריו של הרב מ.ב. כותב: **אודות הרעיון של הבאת זן חדש של עופות**
והתשובה על דבריו הוא א) שזה לא רעיון ולא זן חדש, קודם כל תרנגולים אלו
נאכלים כבר ע"י גדולי הת"ח מזה כעשרים שנה, ע"פ גדולי הדור שבשליחותם הביאו
תרנגולות אלו בשעתו ב) שזה לא זן חדש ח"ו אלא הן הן התרנגולים שהיו נאכלים
ע"י כל ישראל בכל מקומות מושבותיהם דהיינו שהם התרנגולים הרגילים הפשוטים
הנפוצים בפולין, הונגריה, בליטא ובאשכנז ובאר"י וכו' וכו'.

עוד שם: **ממקום נידח ופרימיטיבי**. והתשובה על זה שאין שום נפ"מ אם בא
ממקום נידח ופרימיטיבי או לא, כי גם במקום נידח ופרימיטיבי אם יש שם את
התרנגולים הנאכלים ע"י כל ישראל הרי הם בכלל מסורת טהרה שהוצרך עפ"י שו"ע
(יו"ד סי' פ"ב), וגם במקום שאינו נידח ופרימיטיבי אם הם תרנגולים אלו הרי אלו
במסורת טהרה.

עוד שם: **שאינו לחוש שם לתערובת**. זה הדבר נכון שגדולי הדור ציוו להביא
התרנגולים הרגילים שהיו נאכלים ע"י כל ישראל ולהקפיד לברר במקומם שלא
נתערבו ח"ו בעופות ללא מסורת.

עוד שם: **באומרים שדומה קצת לעוף בלאדי**. התשובה: הוא לא דומה קצת אלא
הוא 100% התרנגול שבמסורת שאכלנו מימות עולם במסורת דור אחר דור.

עוד שם: **חבל על ממונם של ישראל** לא מובן מאי עניין חבל על ממונן לכאן.

עוד שם: **שהם מביאים לנו**. להווי ידוע **שהם** זה רבו הגדול של אביו הגאון זצ"ל,
הלא הוא הגה"ק רשכבה"ג בעל שבט הלוי זצ"ל ביחד עם עוד גדולי הדור.

עוד שם: **ממדינה רחוקה שרגל יהודי לא דרכה בהם**. חוץ ממה שזה במקרה לא
נכון, כבר כתבנו שאין שום נפקא מינה אם דרכה שם רגל יהודית או שלא, שאם יש
את התרנגולים הרגילים שאכלו אותם בכל תפוצות ישראל במקום שהתחיל עכשיו
התחדשות של קהילה יראים ושלמים אוכלים התרנגולים הרגילים שגדלים אצל
הגויים, ואין שום צד שיצטרכו לאכול דוקא צאצאים של תרנגול שישראל קדושים
אכלו את אבותיו של תרנגול זה ונראה שטעה בעיקר ענין המסורת.

וננסה להסביר למע"כ שבכל הדורות עד מלחמת העולם השנייה וקצת אחרי זה היינו
אוכלים תרנגולים שגדלו בחצרות, ולא חלם אדם מעולם גם המדקדקים ביותר שלא

לאכול את התרנגולים האלו גם אם הם גדלו בעיר שלא היה שם יהודי מעולם. וכולם הכירו את התרנגולים שבמסורת ועפ"י זה אכלנו בכל הדורות. אמנם, מלפני כמאתיים או מאה וחמישים שנה שהתחילו להיות מצויים גם תרנגולים משונים הקפידו שלא לאכול את התרנגולים המשובנים בצורתם, ומעת שנודע שבפאבריקין משתמשים בהכלאות גם בתרנגולים משונים הפסיקו הרבה ת"ח לאכול מהפאבריקין, ורבותינו גדולי הדור ובראשם מרן שבט הלוי שלחו להביא תרנגולים אלו שהם התרנגולים הרגילים שברור שאין בהם תערובת של התרנגולים המשובנים כדי שנוכל לאכול רק במסורת טהרה במקדם.

עוד שם: ועתה במעשיהם הם פועלים נגד גמרא מפורשת וכו' נראה שהוציא מהגמרא ההיפך ממה שכתוב בגמרא דרש"י פרש אם זכור הוא באדם כשר שאכלו דהיינו דאיירי בעוף שעוף שאינו ידוע לנו שאכלו כולם, וע"ז אמר רש"י דסמכינן על זה שאדם כשר אכלו (והפוסקים האריכו מי ועוד) והרמב"ם פירש: ואם הוא דבר פשוט באותו מקום שהוא עוף טהור, ובפשיטות כוונת הרמב"ם שאין צריך לחפש אחרי אדם מסוים שיעיד ואם הוא פשוט שהוא טהור אוכלים עפ"י זה, וכל זה דבר פשוט בתרנגולים שהביאו שאכלו אותם בכל תפוצות ישראל וגם גדולי בימינו אוכלים אותם, אבל ממה שכתוב בגמרא שנאמן הצייד לומר עוף זה התיר לי רבי רואים את הטעות שחשב הרב מ.ב. שהרי הצייד מביא מהיער עוף שלא אכלו ישראל את אבותיו של העוף, כי מי היה ביער לגדל צאצאים להעוף שאכלו, ורואים שכל שמכירין שזהו העוף הרי זהו העניין של מסורת ונאכל עפ"י זה ופשוט כמש"נ.

עוד האריך הרב מ.ב. שצריך לאכול דווקא במסורת ולא לסמוך על ג' סימנים בלבד ולא הבין שזהו באמת הסיבה שהביאו את התרנגולים האלו שהם התרנגולים שבמסורת.

אח"כ בקטע המתחיל והאיך. כתב הרב מ.ב. "והאיך הלכו להביא ממרחק לחמם ממקום רחוק מקצווי תבל עופות שהם משונים בתוארם". הנה חוזר פעם אחר פעם על טעותו המפורסם שכבר כתבנו כמה פעמים שהעופות האלו הם העופות בצורתם ממש שאכלנו בכל הדורות ונאכלים אצל כל ישראל במושבותם. ובקטע שאח"כ הביא מהאבני נזר וחוזר שוב על טעותו עוד ועוד.

ואח"כ כותב הרב מ.ב. בזה הלשון "שהרי עוף זה אינו דומה כלל לעוף בלאדי והוא משונה בתוארו ובצורתו קומתו וקולו העבה יותר והתנהגותו בקפיצות גבוהות יותר מהתרנגול בלאדי שלנו שזה סימן לדורות ורק ברגליו דומה לבלאדי ואם כן אין כאן רק חיסרון למסורת אלא שאלה חמורה של עוף הדורם עכ"ל הרב מ.ב. במכתבו.

הנה בקטע זה הוכיח הרב מ.ב. שאינו יודע כלל מה מדובר, ומה שלקח כדוגמא לתרנגולים הרגילים שבמסורת את הבלאדי אנחנו לא נתייחס לבלאדי אע"פ שגם הבלאדי דומה לעופות הכללים שהיו נאכלים בכל תפוצות ישראל מ"מ קשה למצוא היום בלאדי שאינו מבני התערובות, ונתייחס לכל מה שכותב הרב מ.ב. על העופות

שהובאו ע"י גדולי הדור (א) תוארו (ב) צורתו (ג) קומתו (ד) קולו העבה יותר (ה) התנהגותו בקפיצות גבוהות שזה לפי הרב מ.ב. סימן לדורס.

א. **תוארו:** מסתמא כוונתו לקלסתר פניו של התרנגול שהביאו והוא טוען שקלסתר פניו אינו דומה לבלאדי "שלנו" - הנה לא אאמין שהרב מ.ב. ראה בלאדי טהור 50 מלפני שנה וראה קלסתר פניהם של התרנגולים שאכלו בכל תפוצות ישראל שאינו דומה קלסתר פניהם לבלאדי שראה אבל אם אכן אני טועה ובאמת הרב מ.ב. ראה בלאדי בשינוי בקלסתר מהתרנגולים שאכלום בכל תפוצות ישראל יהיה מוכח מזה שבלאדי שיש לו הוא כפי הנראה מעורב בעופות בלי מסורת.

ב. **בצורתו:** שוב אותה תשובה כמו באות א' אבל כולם רואים בחוש שהתרנגולת הזאת היא התרנגולת שהיתה נאכלת בכל תפוצות ישראל וזה מה שחשוב לנו ומה שראה הרב מ.ב. בלאדי משונה לא אכפת לן כלל. ג. **קומתו:** שוב פעם, קומתו ככל התרנגולים שהיו נאכלים בכל תפוצות ישראל וכפה"נ נזדמן להרב מ.ב. תרנגול בלאדי ננס.

ד. **קולו העבה יותר:** אין כאן חס ושלום שינוי בקולם מהתרנגולים הרגילים שאכלום בכל תפוצות ישראל כי הרי הם הם התרנגולים שהיו נאכלים בכל מקומות ישראל בקהילות הקודם כמו שכתבנו. וצריך לתרץ או שהבלאדים של הרב מ.ב. קולם דק ביותר או שפגע בבדיקתו את התרנגולים של מרנן ורבנן בתרנגול צרוד.

סוף דבר כל זה טעות. אין שום שינוי בתרנגולים אלו לא בתוארם ולא בצורתם ולא בקומתם ולא בקולם כי הם הם התרנגולים שהיו נאכלים ונאכלים כעת ע"י מרנן ורבנן.

ה. **בקפיצות גבוהות יותר מתרנגול בלאדי "שלנו" שזה סימן ל"דורס" עב"ל** ונביא את הפסוק ואת המשנה ואת הגמרא והפוסקים, והנה קודם כל נשיב, שהדבר טעות, הוא קופץ ועף כמו כל התרנגולים הרגילים שאכלנו מימות עולם כיוון שהוא הוא התרנגול הנאכל מאז ומקדם, אלא שהעופות בלי מסורת או בתערובות מהמזרח הרחוק כבדים יותר במשקלם ולכן אינם יכולים להתרומם כמעט וביותר הפטמים המקובלים בשוק שמתפטמים מאד שאינם מתרוממים כלל מחמת כבדותם שלא כרגיל, אבל עוף הלגהורן שאת ביציו אנו אוכלין שהוא קל הרי הוא קופץ ועף ביותר ובכל זה אין שום נפ"מ שגם הלגהורן אוכלים אותו אבל בפסוק כתוב ולקחו למטהר שתי ציפורים חיות טהורות והאין יהיו טהורות להרב מ.ב. שהרי ציפורים קופצים ועפים יותר מכל התרנגולים ובמשנה בחולין כתוב סימני דורס ולא עלה על דעתם למנות קפיצה בסימני דריסה וכן בגמרא ובפוסקים יש הרבה עופות טהורים שקופצים.

סוף דבר, כל דבריו טעות הם וכנראה מאן דהוא הטעהו ולא ידע הרב מ.ב. שהדבר נעשה ע"פ גדולי הדור אשר בקיאים בתרנגולים ובהלכה, וטוב לו שיבין וידע האמת ובזכות דקדוק המצוה והחזרת מסורת טהרת העופות כהלכה נזכה לראות בנחמת ציון וירושלים בב"א.

